

مقایسه تطبیقی مسیرهای پیاده شهری با استفاده از مدل‌های AHP و TOPSIS (نمونه موردی):

محورهای معلم، طالقانی و امام خمینی ایرانشهر)

علی ریگی^۱، مرتضی یآوری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، موسسه آموزش عالی پرتو زاهدان

۲- کارشناسی ارشد طراحی شهری، عضو هیئت علمی گروه شهرسازی دانشگاه زابل

چکیده

مسیر پیاده فضایی جمعی است که می‌تواند نقش مهمی در ارتقای فعالیت‌های اجتماعی - فرهنگی جامعه ایفا نماید و از این رو طراحی درست و گسترش آن باعث غنی‌تر شدن زندگی اجتماعی و فرهنگی می‌شود. با وجود قدمت چندین ساله مسیرهای پیاده در جهان، تاریخچه احداث مسیر پیاده در ایران به سال‌های اخیر محدود می‌شود. عدم توجه به مقیاس انسانی و نادیده گرفته شدن نیازهای عابران پیاده از معضلات پیش روی ما می‌باشد و هدف این پژوهش، تعیین راه‌حل برای رفع معضلات است. در پژوهش حاضر کیفیت سه مسیر پیاده معلم، طالقانی و امام خمینی بر اساس معیارهای به‌دست آمده از اسناد و مطالعات انجام شده و استفاده از تجربیات جهان با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه مورد مقایسه قرار گرفته است. وزن شاخص‌ها با روش AHP اندازه‌گیری شده است. شاخص‌های مناسب با مطالعه کتب و اسناد و مقالات معتبر ارائه گردیده است و در مجموع ۶ معیار تعیین گردید که در ۴ بخش اجتماعی - اقتصادی، کالبدی، دسترسی - ترافیکی و طراحی گروه‌بندی شدند. سپس رتبه‌بندی مسیرهای پیاده با استفاده از روش TOPSIS انجام گرفت. پس از طی مراحل تکنیک در نهایت نزدیکی هر گزینه به راه‌حل ایده آل محاسبه گردید و در رتبه‌بندی این مقایسه، مسیر پیاده معلم در رتبه اول و مسیر پیاده امام خمینی و طالقانی به ترتیب در جایگاه دوم و سوم قرار گرفته‌اند. مسیر پیاده معلم از نظر مبلمان و فاکتورهای زیست‌محیطی شرایط بهتری دارد و از آنجایی که این دو شاخص بیشترین وزن را دارند، محور معلم بالاترین رتبه را در مقایسه با دو محور دیگر دارد.

واژگان کلیدی: مسیر پیاده، فضای شهری، AHP، TOPSIS، ایرانشهر.